

С Т А Н О В И Щ Е

ОТ

Проф. д. ист.н. Трендафил Атанасов Митев за дисертационния труд:
“БЪЛГАРСКАТА ПАТРИОТИЧНА ЕМИГРАЦИЯ В СЕВЕРНА АМЕРИКА:
ИДЕОЛОГИЯ И ПРАКТИЧЕСКА ДЕЙНОСТ“, /1944-1950/ -автор **Милена
Веселинова Лафчиева**, за присъждане на научната и образователна
степен „доктор“ , по научната специалност „Политология“, в направление
3.3 /Политически науки/

Докторант Милена Лафчиева е избрала за тема на докторската си дисертация една изключително важна и актуална научна проблематика. След Втората световна война ЮКП се възползва умело от затрудненията на България, както бивш съюзник на Райха, за да наложи на БКП идеята за създаването на нова – „македонска нация“ във Вардарския и Пиринския дял на областта. За целта е сътворен нов „македонски език“, нова „македонска история“, в Благоевградска област е проведено дори насилствено „преброяване“ на населението. А от позиция на силата му е наложено да се откаже от българската си национална принадлежност и да се обяви за представител на несъществуващата в миналото „македонска нация“. Така е извършено едно от най-големите престъпления на управляващите в София по българската национална проблематика. До ден днешен неговите последици тегнат върху политиката на Третата българска държава. Защото неомакедонистите в Скопие, които претвориха в дело, замисълът на ЮКП, днес претендират да влязат в ЕС като представители на една „древна македонска нация“, която имала своя – „собствена история“ /различна от тази на българите/ и говорела „най-стария език на балканите – македонския“. Това са причините поради които Народното събрание на Р.България гласува на 11 октомври 2019 година специално решение, за т.нар. „червени линии“, които управляващите в Скопие не бива да пресичат, ако искат да получат българската подрепа за членството в ЕС.

Перспективата обаче, неомакедонизмът да се съобрази трайно с официалната българска позиция са минимални. Причината е в липсата на достатъчно сериозни гаранции за това, които да се съдържат в Договора за приятелство и добросъседство, подписан на 1 август 2017 година. Така че пред българската интелигенция днес и в перспектива изпъква един фундаментален политически проблем: да се оборва с всички средства на

безспорната научна истина, неомакедонистката идеология. Защото ако Р.С.Македония влезе в ЕС, със сегашната си политическа доктрина, тя ще отнеме правото на Р.България да се смята за създател на третата писмено-книжовна цивилизация в Европа, /след гръцката и латинската/, ще се отнемат едни от най-важните страници на българската история, свързани с борбите за освобождението на българите в Македония и ще се създава непрекъснато напрежение и между двете съседни държави, и вътре в рамките на ЕС.

Дисертацията на докторант Милена Лафчиева иде да даде сериозен информационен ресурс на съвременната българска политика, при отстояване на историческата истина свързана с Македония и съдбата на българите в тази балканска провинция. Основанията за това могат да се подредят в следната примерна последователност:

Първо, рецензираната дисертация е написана изцяло върху новооткрита и неизползвана до сега в науката информацияна база. Това е първоисточникова документация, създадена от българската патриотична емиграция в Северна Америка през втората половина на 40-те години на XX век. Тя днес се съхранява в МНИ – София.

Второ, трудът е структуриран правилно, на базата на проблемно-хронологичния подход. Изследваните въпроси са обособени в параграфи и глави, съобразно тяхната конкретна значимост, в цялостната проблематика на онова време, като е спазено и правилото за тяхното логично подреждане, съобразно времето на практическата реализация на отделните политически инициативи.

Трето, авторката има добре изградени изследователски умения. Тя не преразказва съдържанието на различните документи, а анализира същността на тяхното съдържание. Открива обективните и субективни причини, за предприемането на една или друга патриотична политическа кампания, търси и изяснява взаимовръзките в действията на емиграция и формулира собствени, оригинални и задълбочени изводи. По този начин текстът е написан професионално и то от подчертано ангажирани позиции, с които се отстоява истината, свързана с националните интереси на България и българската нация по македонския въпрос.

Четвърто, докторантката е положила успешно всички изискващи се изпити предвидени в образователната програма на докторантурата и е

публикувала две сериозни части на труда си в авторитетни научни издания.

Пето, несъмнено най-важното при оценката на всяка дисертация са конкретните нови – научни приноси, които се съдържат в труда като резултат от положените усилия на автора. Основните научни приноси в дисертацията на докторант Милена Лафчиева могат да се систематизират в следната последователност:

-Работата е написана изцяло върху новооткрита и все още неизползвана политическа документация. Това обстоятелство позволява на докторантката да разработва самостоятелно и за пръв път, важни частни въпроси, свързани с идеологията и практическата политическа дейност на българското патриотично движение, сред емиграцията в Северна Америка, през втората половина на 40-те години на XX век. Като съзнателно не се изследвани левичарските политически организации сред българската здиаспора, които или не се интересуват от българската национална проблематика, или /като комунистите например/, стоят на открито македонистки позиции.

-Изцяло приносна е частта свързана със създаването и дейността на емигрантската организация „Американобългарска добросъседска лига“. До сега тя дори не беше известна като активно изявявала се организационна реалност, в хода на приключилите политически процеси, свързани с живота на българите зад океана. С искането, великите сили на Парижката мирна конференция след Втората световна война, да съдействат не само Македония, но и Западна Тракия, да се обединят с България, тази патриотична организация правилно е оценена от докторантката като „български патриотичен фактор – традиционалист“. Той защитава максималните измерения на традиционния български политически проект за разрешаване на национално обединителната проблематика.

- Докторант Милена Лафчиева доказва убедително, че македонската българска емиграция в Северна Америка, обединена в редовете на МПО, действително е разбирала невъзможността на свободна България, /след края на Първата световна война/, да обедини и българите от Македония в едно общо отечество. Главно поради противодействие на политиката провеждана от Атина и Белград. Затова емиграцията въвежда в употреба искането, за създаването на „Свободна Македония“. Тя обаче разбира

това бъдещо политическо образование само като „втора държава на българите на Балканите“. /По подобие на Австрия и Гемания/. Държава, в която българите ще са доминиращият етнически елемент и ще провеждат добросъседска политика спрямо България и останалите си съседи. Докато македонистите, включително и президента на Р.С. Македония - Стево Пендаровски, неоснователно смятат, че въпросната втора държава трябвало да е „македонска“ – в смисъл национално различна от България. И най-вече, държава която е базирана върху някаква собствена „македонска история“, друг древен „македонски език“ и собствена култура. Докторант Лафчиева доказва пълвната несъстоятелност на тази официална, македонистка доктрина.

Това е основният и изключително ценен **принос на авторката, свързан с идеологията, на тази част от общобългарското национално обединително движение, която се изявява в Северна Америка.** Неговото значение е от изключително голямо значение! Защо? Защото българските родолюбци формулират своята позиция в САЩ и Канада съвсем сами, на 8000 километра от Балканите. Без каквото и да било въздействие от страна на управляващите в София! Нещо повече – дори и против тяхната идеология и практика! Защото от 1944 до 1948 година, БРП/к/ - вече на власт, под натиска на Сталин, работи за насаждането на македонизма и в Пиринския край. Докато българите в Северна Америка са хора демократи, които не споделят идеологията на комунистическите партии на Балканите.

-Милена Лафчиева разкрива сложната идейлогическа борбата, която българските родолюбци в Северна Америка повеждат **първи** за теоретичното оборване на логиката, по която е разработане и се реализира и коминтерновската политика на ЮКП и Й.Б. Тито за създаване на нова – „**македонска нация**“, изцяло на антибългарска основа. Именно тази **емиграция, още през 1947 година, обнародва книгата на лидера на ВМРО - Иван Михайлов, в която се изследват възгледите на Й.В.Сталин по националния въпрос. С този научен труд Сталиновата доктрина по националния въпрос е отречена като ненаучно идеологическо построение на комунистическите партии.** На тази основа, от самото начало на налагането на мекедонизма в Р.Македония, българите в новия свят отричат напълно идеологията и практиката на това антибългарско явление.

-Принос на авторката е принципната критика на патриотичното емигрантско движение срещу колебливата и отстъпчива политика на Г. Димитров и БРП/к/ по националния въпрос след 1944 година. Докторантската доказва, че там е основната причина, поради която емиграцията се принуждава през 1947 година да откъсне епархията на Българската православна църква в Северна Америка, /с нейните 15 православни храмове/, от Св. Синод на Българската Православна църква. Целта е: за да се избегне възможността, БРП/к/ да влияе, чрез политиката на Синода в София и върху духовния живот на българите в новия свят. Така, заради грешките на БРП/к/ по македонския въпрос, близо четвърт век, емиграцията се откъсва от лоното на БПЦ. Един процес, който дава тежки поледици върху единството на българския духовен живот в новия свят, чиито рецидиви не са преодолени и до ден днешен.

-Милена е разкрила и упоритата, и последователна политическа дейност на българските патриотични организации в Съединените щати и Канада за разобличаване на суровата политика, провеждана от гръцкото монархическо правителство, срещу българите в Егейска Македония от 1945 до 1949 година. Основна заслуга на емиграцията в това отношение е, че под нейно давление, наскоро създадената ООН изпраща първата международна анкетна комисия в Солун. Там членове установяват на място истината, свързана с прогонването на българите от Гърция и осъждат официално управляващите в Атина.

Всички тези новодоказани истини, свързани с идеологията и практическата политическа дейност на българското патриотично движение в Северна Америка са сериозен информационен ресурс, за обосноваване на онова от външнополитическата дейност на правителствата в София – днес и в перспектива, което има за цел защитата на трайните национални интереси на България и българите.

Заклучение: Като имам предвид казаното до тук установявам, че докторант Милена Лафчиева е разработила един оригинален и сериозен дисертационен труд, в който се съдържат важни научни приноси в областта на политическата история и теория. Те са солиден информационен ресурс, за допълнителна защита на официалната българска политика, обявена чрез решението на НС на Р.България от 10 октомври 2019 година, за условията, които Р.С. Македония трябва да изпълни, ако иска да получи българската подкрепа за членство в ЕС. **Пред вид на това убдено смятам,**

че в рецензираната дисертация са изпълнени всички изисквания, предявени в съществуващото законодателство на Р. България, които позволяват на докторант Милена Лафчиева да се присъди научната и образователна степен „доктор“, по научната специалност „Политология“, в направление 3.3 /Поблитически науки/. Поради това предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуваме за това, като лично аз ще подкрепя тази позиция без никакво колебание.

С о ф и я

3 януари 2020.

АВТОР НА СТАНОВИЩЕТО:

Проф. д. ист. н. Трендафил Митев.